

ТЕХНОЛОШКА ШКОЛА ПАРАЋИН

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ТЕХНОЛОШКА ШКОЛА
Број 1055/1
26.6. 2025 год.
ПАРАЋИН

РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ

*за период од
школске 2025/26. године закључно са
школском 2029/30. годином*

тел./факс: 035/561-697
e-mail: tehnoloska@mts.rs

Адреса: др Драгољуба Јовановића бр. 2

Број телефона и факса: 035/561 697; директор: 569 504

Интернет адреса: tehnoloska@mts.rs

Број регистрације у судском регистру: 5-76-00

Шифра делатности: средње стручно образовање 85.32

Матични број: 07352468

PIB: 100875555

Текући рачун школе: ред.:840-1154660-18; соп.: 840-1154666-97

У сарадњи са свим запосленима Развојни план школе за период школске 2025/26. до 2029/30. године обликовао је Стручни актив за развојно планирање који чине:

- Ивана Миливојевић, психолог - стручни сарадник
- Виолета Станић, наставник биолошке групе предмета
- Драгана Вељковић, родитељ – члан
- Мирослав Митровић, ЈЛС – члан
- Невена Тафро, ученик - члан

САДРЖАЈ

1.	ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ	4
1.1.	НЕКАДА	5
1.2.	САДА	6
1.3.	СПЕЦИФИЧНОСТИ НАШЕ ШКОЛЕ	7
2.	РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ	8
3.	АНАЛИЗА СТАЊА У ШКОЛИ	8
3.1.	РЕСУРСИ	9
4.	МИСИЈА НАШЕ ШКОЛЕ	14
5.	ВИЗИЈА НАШЕ ШКОЛЕ	14
6.	УТВРЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	15
7.	НАСТАВА И УЧЕЊЕ	19
7.1.	РАЗВОЈНИ ЦИЉ: УВОЂЕЊЕ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА	19
7.2.	РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРОЦЕСА НАСТАВЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИМ ПОТРЕБАМА УЧЕНИКА	19
8.	РЕСУРСИ	22
8.1.	РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ЉУДСКИ РЕСУРСИ У ФУНКЦИЈИ КВАЛИТЕТА РАДА ШКОЛЕ	22
8.2.	РАЗВОЈНИ ЦИЉ: УРЕЂЕЊЕ УЧЕНИЧКОГ КЛУБА И УВОЂЕЊЕ РАЗГЛАСА	23
9.	ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА	24
9.1.	РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ПОДСТИЦАЊЕ ЛИЧНОГ, ПРОФЕСИОНАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ РАЗВОЈА УЧЕНИКА	24
10.	РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ ДОНОСИ И СЛЕДЕЋЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ	26
10.1.	МЕРЕ УНАПРЕЂЕЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ	26
10.2.	МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА У СЕКТОРУ КОМЕ ПРИПАДАЈУ ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ ТЕХНОЛОШКЕ ШКОЛЕ	27
10.3.	МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ И РАЗУМНИХ ПРИЛАГОЂАВАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА	27
11.	ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА	28
12.	ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	29
13.	МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА	44
14.	ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА	44
15.	ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА ИСПИТЕ КОЈИМА СЕ ЗАВРШАВА ОДРЕЂЕНИ НИВО И ВРСТА ОБРАЗОВАЊА (МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТИ)	45
16.	ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ	45
17.	ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА	46
18.	ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА/ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИЦИКА У РАД ШКОЛЕ	46
19.	ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ	47
19.1.	САРАДЊА СА ОСНОВНИМ ШКОЛАМА, ВИСОКИМ ШКОЛАМА И ФАКУЛТЕТИМА	47
19.2.	САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	47
19.3.	САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ ПРИВРЕДНИЦИМА И СПОНЗОРИМА	47
19.4.	САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА	47
19.5.	САРАДЊА СА ДРУГИМ ЗНАЧАЈНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА (КУЛТУРНИ ЦЕНТАР, МУЗЕЈ, ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД)	48

На основу чл. 119. ст. 1. тач. 2. Закона о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС број 88/17, 27/18, др. закони 10/19, 6/20, 92/23. и 19/25) и чл. 114. ст. 1. тач. 2. Статута Технолошке школе у Параћину, (дел.бр. 341/2 од 22.3.2018., 303 од 21.3.2019. и 228 од 28.2.2020. и 1209 од 2.10.2020. и 764 од 14.6.2021., 777 од 18.4.2022., 376 од 28.2.2023., 113 од 30.1.2024., 2242 од 21.4.2024., 113 од 27.2.2025. и 902 од 9.6.2025.), Школски одбор је на седници одржаној 26.6.2025. године донео Развојни план Технолошке школе у Параћину за период од школске 2025/26. године закључно са школском 2029/30. годином

ТЕХНОЛОШКА ШКОЛА ПАРАЋИН

1. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Технолошка школа се налази у Параћину, граду у Поморављу, на обалама реке Црнице. Град је смештен на раскрсници важних саобраћајница и главни је индустријски центар у региону.

Развој школе одувек је пратио развој привреде и индустрије у нашем граду.

Потребе кнежевине Србије за израду сукна, шајака, чохе, ћебади, гајтана и вунених предива, довеле су до оснивања прве такве фабрике у Параћину 1880. године, а нешто касније и фабрике зејтина.

Са оснивањем ових фабрика појавила се и потреба за отварањем Грађанске школе у Параћину 1889. године, у којој су се школовали поједини стручни кадрови за потребе ових фабрика.

Женску занатску школу 1910. године основало је женско удружење „Коло српских сестара“. Ученице женске занатске школе су поред опште образовних предмета имале и практичну наставу.

Након другог светског рата, у Параћину је 1. октобра 1947. године основана школа за опште образовање радника, да би школске 1958./59., при Српској фабрици стакла била основана Индустријско – стакларска школа са интернатом, а већ следеће школске 1959/60. године основа је Хемијско технолошка техничка школа.

Школа са практичном обуком текстилне струке почиње школске 1966./67. године, као и школа за квалификоване раднике прехранбене струке.

Од тог времена почињу честе промене на основу захтева радних организација и условљене реформе средњег образовања. Реорганизацијама средњих школа, школа мења облике организовања и називе, па од школске 1989/90. године одлуком скупштине РС, под именом Текстилно технолошка школа, школује ученике у три подручја рада са више образовних профила.

Одлуком Владе РС од 19.10.1999. школа добија данашњи назив Технолошка школа.

Одлуком Наставничког већа од 2008. године, школа слави Дан школе 21. фебруара. То је датум рођења др Драгољуба Јовановића, физичара и радиолога из Параћина.

1.1. НЕКАДА...

У периоду од 1966/67. до 2000/2001. године школа је за потребе индустрије вунених тканина “Бранко Крсмановић” образовала ученике за рад у предионици, ткачници, доради, конфекцији и трикотажи. У том периоду ученици су учествовали на савезним такмичењима, организовали ревије, изложбе и на различите начине презентovali своје практичне радове.

Ревија матурских радова ученика
образовног профила конфекцијски техничар
сала градског позоришта

Поред текстилне струке школовали смо и кадрове за рад у стакларској струци за потребе “Српске фабрике стакла” и кадрове за рад у индустрији цемента у Поповцу.

1.2. САДА...

Данас школу похађа око 400 ученика у 16 одељења, у следећим подручјима рада и образовним профилима:

Хемија, неметали и графичарство

- Техничар за заштиту животне средине
- Техничар за хемијску и фармацеутску технологију

Пољопривреда, производња и прерада хране

- Пекар
- Оператер у прехранбеној индустрији

Личне услуге

- Фризер

Здравство и социјална заштита

- Фармацеутски техничар

1.3. СПЕЦИФИЧНОСТИ наше школе

- Занимања једина у региону (у сва четири подручја рада)
- Традиција школе (школовање ученика везано за потребе индустрије у граду)
- Добра сарадња са социопартнерима (фабрике, пекаре, апотеке, фризерски салони)
- Најбоља опремљеност лабораторија у региону, као и фризерског салона и пекаре у школи,
- Примена активне наставе (самостални рад ученика у лабораторији, самооцењивање ученика путем тестова знања)

Амфитеатар

Лабораторија

Ученици наше школе учествују на бројним такмичењима у свим подручјима рада и образовним профилима и постижу запажене резултате на републичким такмичењима.

2. РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ

за период од школске 2025/26. године закључно са 2029/30. годином

Развојно планирање је континуиран процес заснован на константном истраживању и препознавању аутентичних потреба школе и проналажењу начина да се те потребе задовоље. Законом о основама система васпитања и образовања предвиђено је да све школе у Србији донесу своје развојне планове. Развојни план је документ који се доноси за период од 3 до 5 година. У процесу његовог доношења учествују све интересне групе: ученици, наставници, родитељи и локална заједница. Стручни актив за развојно планирање формиран је први пут школске 2005/06. године. Њега су чинили представници школе, представник Савета родитеља и један представник из локалне самоуправе. Овај актив, донео је први Школски развојни план за период 2006-2009.године. 2016. године, формиран је нови Стручни актив за развојно планирање.

3. АНАЛИЗА СТАЊА У ШКОЛИ

На основу извештаја о самовредновању школе у целини, који је сачинио Тим за самовредновање и извештаја о остварености стандарда образовних постигнућа и других индикатора квалитета рада, школа доноси развојни план.

❖ *СНАГЕ* наше школе

- Технолошка школа је школа са традицијом
- Стручни наставни кадар
- Заинтересованост наставника за иновације у настави
- Добра атмосфера и међуљудски односи у колективу
- Поштовање личности и уважавање свих различитости
- У школи је развијена сарадња на свим нивоима
- Материјално технички ресурси користе се функционално
- Директор ефективно и ефикасно организује рад школе
- Добра опремљеност школе (лабораторије, фризерски салон, пекара, библиотека са великим фондом стручних књига, ученички клуб)
- Ученицима се пружају квалитетна знања како стручна тако и општеобразовна
- Отвореност школе за сарадњу са свим институцијама у нашој општини и шире
- Добра и континуирана сарадња са социопартнерима
- Отвореност школе за сарадњу са другим школама
- Јасно изражен негативан став према насиљу и дискриминацији

❖ *СЛАБОСТИ* наше школе

- Слабо предзнање ученика (из основне школе)
- Незаинтересованост родитеља и других законских заступника (слаба комуникација и сарадња са школом)
- Изостајање ученика са наставе
- Велики број ученика живи у непотпуним породицама
- Разуђеност школе (школа није просторно компактна)
- Недовољна међупредметна сарадња
- Недостатак фискултурне сале

3.1. РЕСУРСИ

Унутрашњи ресурси

У нашој школи је запослено укупно 69 радника и то 9 радника са 1. степеном стручне спреме, 1 радник са 3. степеном стручне спреме, 4 радника са 4. степеном стручне спреме, 2 радника са 5. степеном стручне спреме, 53 радника са 7. степеном стручне спреме.

Велики број **наставника** је прошао велики број акредитованих програма стручног усавршавања.

Ученици су укључени у ваннаставне активности:

- приредбе и ревије матурских радова
- рад ученичког парламента
- едукације из разних области (вршњачка едукација из области „Болести зависности“, акције „Црвеног крста“, вршњачке едукације)
- камп у Петници
- учествовање у раду Еко патроле на нивоу општине

Опремљеност школе

За реализацију предвиђених садржаја Технолошка школа користи објекат у којој су се налазили: административни део, библиотека, лабораторије и кабинети и део објекта који дели са Економско – трговинском школом у коме се налазе кабинети општеобразовних предмета и фискултурна сала.

Полазећи од Правилника о ближим условима у погледу простора опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручјима рада Хемија, неметели и графичарство, („Службени гласник“ РС 19/15, 14/18, 7/19, 2/20, 14/20 и 1/21) Пољопривреда, производња и прерада хране („Службени гласник“ РС 16/15, 10/16, 13/18) и Личне услуге („Службени гласник“ РС 16/15) и подручја рада Здравство и социјална заштита („Службени гласник“ РС 17/2015, 10/19)

Школа је у потпуности опремљена инвентаром за извођење образовно-васпитног рада за 700 ученика.

Опремљеност школе наставним средствима за сва подручја рада и образовне профиле је око 90% као и наставним средствима специфичним за поједина подручја рада и образовне профиле за које школа остварује наставни план и програм.

Подручје рада: **ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО**

Проценат опремљености школе наставним средствима за остваривање плана и програма стручних предмета за четворогодишње школовање је око 90%.

Подручје рада: **ПОЉОПРИВРЕДА, ПРОЗВОДЊА И ПРЕРАДА ХРАНЕ**

Проценат опремљености школе наставним средствима за остваривање Плана и програма стручних предмета за трогодишње школовање је око 90%.

Подручје рада: **ЛИЧНЕ УСЛУГЕ**

Проценат опремљености школе наставним средствима за остваривање Плана и програма стручних предмета за трогодишње школовање је око 90%.

Подручје рада: **ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**

Проценат опремљености школе наставним средствима за остваривање Плана и програма стручних предмета за четворогодишње школовање је око 90%

Ред.бр.	Простор	број	пов. м2	опремљен.
1.	Учионице (Металски део)	7	304	лоша
1.1	Учионица	1	42	
1.2	Учионица	2	42	
1.3	Учионица	3	41	
1.4	Учионица	4	46	
1.5	Учионица	5	46	
1.6	Учионица	6	43	
1.7	Учионица	7	44	
2.	Амфитеатар	1	89	одлична
3.	Библиотека	1	78	добра
4.	Лабораторије	7	526	одлична
4.1	Лабораторија 1	1	53	
4.2	Лабораторија 2	1	45	
4.3	Лабораторија 3	1	54	
4.4	Лабораторија 4	1	54	
4.5	Лабораторија 5	1	50	
4.6	Лабораторија 6	1	135	
4.7	Лабораторија 7	1	135	
5.	Специјализовани кабинети	3	128	одлична
5.1	Фризерки салон	1	50	
5.2	Салон за педикир и маникир	1	30	
5.3	Пекара	1	48	
6.	Кабинети	15	686	одлична
6.1	Српског језика и књижевност	2	112	
6.2	Математике	2	112	
6.3	Страних језика	1	56	
6.4	Историје, Географије	1	56	

6.5	Хемијске групе предмета	2	95	
6.6	Физике	1	53	
6.7	Технолошке групе предмета	2	90	
6.8	Друштвених наука	1	52	
6.9	Информатике	1	60	
7.	Сала за физичко васпитање	1+2	460	лоша
8.	Канцеларијски простор	7	171	добар
8.1	Зборница	1	58	
8.2	Канцеларија директора	1	30	
8.3	Канцеларија правно административне службе	1	22	
8.4	Канцелрија обрачунске службе	1	14.5	
8.5	Канцеларија психолога	1	18	
8.6	Канцеларија	1	14.5	
8.6	Архива	1	14	
9.	Остале просторије	26	1823	добра
9.1	Припреме	10	132	
9.2	Помоћно особље	3	51	
9.3	Магациски простор	3	86	
9.4	Ходници, холови	10	1554	
10.	Медијатека	1	90	одлична
11.	Школске зграде	2	4,355	добра
	С В Е Г А		4.355,00	

Школа користи фискултурну салу заједно са Економско - трговинском школом.

Све учионице и кабинети опремљени су рачунарском опремом (лаптопови и ЛЦД пројектори)

Школа се финансира из буџета општине и донацијама физичких и правних лица.

Кабинет информатике

Амфитеатар

Спољашњи ресурси

Скупштина општине Параћин

Школа је корисник општинског буџета. Остварује успешну сарадњу са свим службама задуженим за рад и функционисање школе.

Културне установе

Школа остварује добру сарадњу са градском библиотеком „Вићентије Ракић“, градским позориштем, градским завичајним музејем, Домом омладине и Културним центром.

Спортске установе

Ученици активно користе све спортске терене, а школа остварује добру сарадњу са Спортским савезом, спортским друштвом СФС „Борац“ и спорским центром „7. јули“.

Невладине и хуманитарне организације

Школа има дугогодишњу добру сарадњу са „Црвеним крстом“. Ученици масовно учествују у свим акцијама „Црвеног крста“ и постижу запажене резултате.

Школа је спремна да сарађује са свим невладином организацијама које су спремне да уложе материјална средства, неопходна за побољшавање услова рада.

Образовне установе

Сарадња са свим основним и средњим школама на територији општине Параћин је изражена и успешна, као и са осталим школама у нашем региону и шире.

Локални медији

Све активности које школа организује (приредбе, ревија матурских радова, такмичења, сајам ученичких предузећа, базар медицине), а које су од значаја за саму школу и град, адекватно пропрате локална ТВ кућа „Канал М“, локални лист и локална радио станица.

Постоји организована и добра сарадња са **ОУП-ом Параћин**.

Предузећа у којима се остварује практична настава

Технолошка школа је средња стручна школа, са великим бројем часова практичне наставе. Ученици, свих образовних профила, обављају практичну наставу у многобројним предузећима, апотекама, фризерским салонима, месарама, пекарама.

Министарство просвете

Велику подршку пружа нам Министарство просвете, школска управа Јагодина, у реализацији програма и задатих активности. Добру међусобну сарадњу остварујемо и са Заводом за унапређивање образовања и васпитања у Београду.

❖ **МОГУЋНОСТИ** *наше школе*

- Осавремењавање наставе
- Континурано стручно усавршавање и напредовање наставника
- Побољшавање сарадње са локалном самоуправом, са родитељима и културно - просветним организацијама
- Подстицање ученика да користе претходна знања
- Боља садржајна и временска корелација међу различитим предметима
- Мотивисање ученика за учешће у ваннаставним активностима
- Међународна сарадња
- Сарадња са локалним послодавцима и компанијама

❖ **ПРЕТЊЕ**

- Смањење броја ученика
- Смањена мотивисаност наставника за креативни рад са ученицима
- Болести зависности (наркоманија, алкохолизам)
- Политизација школе
- Повећање вршњачког насиља
- Лош материјални положај ученика и наставника

4. МИСИЈА НАШЕ ШКОЛЕ

Технолошка школа је средње стручна школа, која има за циљ да оспособи ученике за обављање занимања за која се школују. Мисија школе је да ученицима пружи трајна, функционална и по садржају актуелна знања, да развија и подстиче иницијативност, тимски рад и позитивну комуникацију. С обзиром да је школа и васпитна установа циљ нам је да делујемо и у том правцу и превентивно утичемо на појаву делинквентног понашања и болести зависности.

5. ВИЗИЈА НАШЕ ШКОЛЕ

Технолошка школа

Желимо да постанемо школа у коју ученици и наставници радо долазе, јер је настава у њој савремена, квалитетна и прилагођена потребама и интересовањима ученика и наставника.

Увођењем нових и атрактивних занимања у складу са потребама града и региона омогућићемо и наставницима и ученицима да мотивисани активно учествују у процесу наставе.

6. УТВРЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

На основу резултата екстерног вредновања и самовредновања рада школе утврђени су одређени приоритети. Резултати самовредновања у претходном периоду:

ОБЛАСТ: ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИЈА (РОК)
Израда одговарајућих гугл упитника	Прослеђивање упитника	Попуњени упитници	Упитници за Ученике Родитеље Наставнике	Тим за самовредновање	Април Мај
Подела упитника	Прослеђивање упитника одељењским старешинама за родитеље и ученике	Подељени и урађени упитници	Упитници за Ученике Родитеље	Одељењске старешине	Април Мај
Подела упитника	Прослеђивање упитника наставницима	Подељени и урађени упитници	Упитници за Наставнике	Тим за самовредновање	Мај
Преглед и обрада упитника за родитеље	Статистичка обрада података - упитник за родитеље	20% од укупног броја родитеља учествују у тестирању	Упитници за родитеље	Тим за самовредновање	Мај Јун
Преглед и обрада упитника за ученике	Статистичка обрада података - упитник за ученике	20% од укупног броја ученика учествују у тестирању	Упитници за ученике	Тим за самовредновање	Мај Јун
Преглед и обрада упитника за наставнике	Статистичка обрада података - упитник за наставнике	20% од укупног броја наставника учествују у тестирању	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Јун
Прикупљање података о ваннаставним активностима	Сарадња са ученицима, наставницима, релевантним институцијама	Прикупљени подаци о ваннаставним активностима	Интервју са Ученицима Наставницима	Тим за каријерно вођење Тим за самовредновање	Јун
Писање извештаја о обављеном тестирању	Упоредне анализе Интерпретација резултата	Написан извештај	Обрађени упитници	Тим за самовредновање	Јун

Анализа и закључак:

На основу анализе сних препоручених мера може се закључити да је неопходно да се и даље континуирано и активно развијају међуљудски односи на релацији ученик – наставник - родитељ/други законски заступник - остали запослени у школи. Редовно похваљивање успеха ученика подстиче мотивацију за рад и бољу организацију ваннаставних активности, ствара позитивну климу за реализацију свих послова у школи. Неопходно је ученике боље упознати са Правилником о безбедности ученика, Декларацијом УН о правима детета, понудити им јасне и актуелене информације о професионалној оријентацији.

ОБЛАСТ: ЕТОС

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИЈА (РОК)
Израда одговарајућих упитника	Умножавање упитника Подела упитника одељењским старешинама за родитеље и ученике Подела упитника наставницима	Урађени упитници	Упитници за Ученике Родитеље Наставнике	Тим за самовредновање	Септембар Октобар
Преглед и корекција упитника за родитеље	Примена упитника за родитеље	20% од укупног броја родитеља учествују у тестирању	Упитници за родитеље	Тим за самовредновање	Октобар/ Новембар
Преглед и корекција упитника за ученике	Примена упитника за ученике	80% ученика учествује у тестирању	Упитници за ученике	Тим за самовредновање	Новембар
Преглед и корекција упитника за наставнике	Примена упитника за наставнике	90% наставника учествује у тестирању	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Новембар
Обрада упитника за ученике	Прегледање и оцењивање упитника за ученика	Сви ученици су урадили упитнике	Упитници за ученике	Тим за самовредновање	Децембар
Обрада упитника за наставнике	Прегледање и оцењивање упитника за наставнике	Сви наставници су урадили упитнике	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Децембар
Писање извештаја о обављеном тестирању	Обрада резулта Писање извештаја	Написан извештај	Обрађени упитници	Тим за самовредновање	Децембар

Анализа и закључак:

Целокупна атмосфера у школи је од стране свих испитаника родитеља, ученика и наставника процењена као пријатна и подстицајна. Међуљудски и сараднички односи на свим нивоима су у духу толеранције и уважавања, тако да је простор школе сигуран и безбедан за све. У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности и постоји јасно изражен негативан став према било ком облику насиља. Све информације о раду и дешавањима у школи се правовремено истичу и постављају на огласну таблу и сајт школе, прослеђују ученицима, родитељима и свим запосленима. Креативност и таленти ученика се континуирано подстичу, позитивни поступци, постигнућа и успеси ученика и наставника се похваљују.

У наредном периоду неопходно је наставити са континуираним јачањем и развијањем подстицајне климе за рад, учење и заједничке активности.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА: НАСТАВА И УЧЕЊЕ

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУА ЦИЈА(РОК)
Израда Годишњих и оперативних планова рада наставника	Преглед Годишњих и оперативних планова рада наставника	Усклађеност планова рада и међупредметна повезаност	Израђени планови наставника	Тим за самовредновање	Септембар октобар
Прављење Гугл упитника за наставнике	Примена упитника за наставнике	Већина наставника учествује	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Децембар
Обрада упитника за наставнике	Прегледање и оцењивање упитника за наставнике	Сви планирани наставници су урадили упитнике	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Јануар Фебруар
Писање извештаја о обављеном тестирању	Прикупљање података Обрада резулта	Написан извештај	Обрађени упитници	Тим за самовредновање	Март Април

Анализа и закључак:

У функцији што бољег остваривања циљева и задатака потребна је боља усклађеност наставних планова и програма, као и међупредметна корелација. Планове прилагодити индивидуалним потребама ученика и сходно томе реално поставити циљеве и исходе.

Више ангажовати ученике у припремање и реализацију наставе и тиме подстицати тимски рад. Потребно је подстицати комуникацију и сарадњу међу ученицима, учити их да слушају једни друге. Такође је потребно радити на подстицању ученика да заједнички траже нова решења задатака кроз рад у пару или групни рад чиме се подстиче солидарност, одговорност и уважавање. Охрабривати их да износе своја мишљења и запажања, да постављају питања. Водити садржајније белешке о раду ученика и њиховом напредовању.

Више пажње посветити ученицима који имају тешкоће у савладавању програма и при томе узети у обзир и залагање ученика. Оцењивање мора бити формативно и сумативно.

ОБЛАСТ: ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИЈА (РОК)
Израда гугл упитника	Прослеђивање одговарајућих гугл упитника: одељењским старешинама за родитеље и ученике, наставницима	Урађени упитници	Гугл упитници за Ученике Родитеље Наставнике	Тим за самовредновање	Октобар
Обрада упитника за родитеље	Прегледање упитника за родитеље	20% од укупног броја родитеља учествују у тестирању	Упитници за родитеље	Тим за самовредновање	Новембар
Обрада упитника за ученике	Прегледање упитника за ученике	70% ученика учествује у тестирању	Упитници за ученике	Тим за самовредновање	Децембар
Обрада упитника за наставнике	Прегледање упитника за наставнике	80% наставника учествује у тестирању	Упитници за наставнике	Тим за самовредновање	Јануар
Писање извештаја о обављеном тестирању	Обрада резулта Писање извештаја	Написан извештај	Обрађени упитници	Тим за самовредновање	Фебруар/март

Анализа и закључак:

На основу анализе сних препоручених мера може се закључити да је неопходно да се и даље континуирано и активно развијају међуљудски односи на релацији ученик – наставник – родитељ. У наредном периоду један од најбитнијих задатака би требало да буде подстицање ученика за укључивање у доношење планова и програма ваннаставних активности у складу са њиховим интересовањима. Иако је сарадња ученика и наставника добра, могуће ју је и унапредити. Сарадња са родитељима је добра али ју је у наредном периоду неопходно развијати и унапређивати.

7. НАСТАВА И УЧЕЊЕ

7.1. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: УВОЂЕЊЕ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА

Увођење једносменског рада у Технолошку школу донело би уштеду енергије, више слободног времена за организовање ваннаставних активности, боље и ефикасније дежурство наставника, лакшу замену часова одсутних наставника, једноставнију организацију и реализацију процеса наставе.

Рад у једној смени омогућио би да су сви ученици, од првог до четвртог разреда, у школи у исто време. Тиме би се стекли услови за боље међусобно познавање, дружење и остале заједничке активности. Овакав начин рада омогућио би ученицима адекватније услове за рад, као што су индивидуални приступ настави и ефикасније припреме за такмичења и ваннаставне активности. а ученицима путницима ранији повратак кући.

НАСТАВА И УЧЕЊЕ

7.1. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: УВОЂЕЊЕ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУА ЦИЈА (РОК)
Реализација процеса наставе у учионицама и кабинетима	Израда распореда коришћења учионица и кабинета	Неометано обављање и реализација наставе	Распоред Коришћења учионица и кабинета	Стручна већа Предметни наставници	Школска 2029/30. година

7.2. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРОЦЕСА НАСТАВЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИМ ПОТРЕБАМА УЧЕНИКА

У оквиру наведене области акценат је на подршци ученицима који имају потребу за додатном подршком у образовању и васпитању, због тешкоћа у приступању, укључивању, учествовању и напредовању у васпитно-образовном раду. Такође радимо и на пружању подршке ученицима који исказују различите таленте. Активности су усмерене на пружање подршке кроз индивидуални рад са ученицима. Овај развојни циљ је од великог значаја за рад школе и постигнућа ученика, па је зато задржан и у овом развојном плану.

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИ ЈА (РОК)
Израда програма за подршку ученицима са посебним потребам	Упознавање ученика са методама и техникама успешног учења	Прихватање и схватање метода и техника успешног учења	Предавања и разговор са ученицима на часовима одељењске заједнице	Психолог Одељењске старешине Родитељи ученика	Септембар, октобар Новембар

	Упознавање родитеља ученика са методама и техникама успешног учења	Саветодавни рад и успостављање добре и континуиране сарадње	Предавања и разговор на родитељским састанцима	Психолог Одељењске старешине Родитељи ученика	Септембар, октобар Новембар
	Индивидуални разговори са ученицима који имају потешкоће у савладавању градива	Саветодавни рад и пружање подршке у раду и учењу	Наставна средства и методе прилагођени индивидуалним потребама ученика	Предметни наставници	Током школске године
	Индивидуални разговори са родитељима	Саветодавни рад и пружање подршке у раду и учењу	Предавања и разговор на родитељским састанцима	Психолог Одељењске старешине Родитељи ученика Предметни наставници	Током школске године
	Коришћење и комбиновање више наставних метода и облика на часу ради веће активности ученика	Боља постигнућа ученика	Извештаји одељењских старешина и предметних наставника	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године
	Идентификовање ученика који показују слабија постигнућа у појединим предметима	Повећана мотивација ученика да искажу своје способности и знања	Извештаји одељењских старешина и предметних наставника и пратећа документација	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године
	Израда ИОП планова за ученике којима треба додатна подршка	Повећана мотивација ученика да искажу своје способности и знања	Извештаји одељењских старешина и предметних наставника	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године
	Појачани индивидуални рад са ученицима који изостају са наставе	Подстицање мотивације ученика да искажу своје способности и знања	Тестови, упитници, писмене и усмене провере знања	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године

	Коришћење различитих поступака оцењивања како би оцена била у функцији праћења и подстицања развоја ученика	Боља постигнућа и оцене ученика	Тестови, упитници, писмене и усмене провере знања	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године
Израда програма за подршку талентованим ученицима	Идентификовање ученика који показују појачано интересовање за одређене предмете	Постицање добрих резултата у учењу, раду и на такмичењима	Тестови, упитници, аудиције	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	Током школске године
	Израда плана рада са талентованим ученицима	Реализација планираних активности	Писани извештаји, фото документација	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	
	Појачан индивидуални рад	Реализација планираних активности	Писани извештаји, фото документација	Психолог Одељењске старешине Предметни наставници	

8. РЕСУРСИ

8.1. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ЉУДСКИ РЕСУРСИ У ФУНКЦИЈИ КВАЛИТЕТА РАДА ШКОЛЕ

Ради постизања што бољих резултата у учењу неопходно је континуирано стручно усавршавање наставника и свих запослених како би се одговорило захтевима и новинама у процесу учења и тиме настава учинила занимљивијом. То подразумева између осталог, и јачање дигиталних компетенција.

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИЈА (РОК)
Стручно усавршавање запослених у складу са Годишњим планом стручног усавршавања и могућностима школе	Стручно усавршавање запослених и примена новостечених знања	Запослени се стручно усавршавају у складу са Годишњим планом стручног усавршавања и материјалним могућностима школе	Извештај Тима и Годишњи извештај о раду школе	Директор Тим за стручно усавршавање Стручна већа	Континуирано
Увођење приправника у посао у складу са програмом увођења приправника у посао	Увођење приправника у посао	Приправници се уводе у посао у складу са програмом	Извештај стручног сарадника - психолога	Стручна већа Ментори Стручни сарадник - психолог	Континуирано

8.2. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: УРЕЂЕЊЕ УЧЕНИЧКОГ КЛУБА И УВОЂЕЊЕ РАЗГЛАСА

Овај развојни циљ је осмишљен са жељом да ученици у оквиру Технолошке школе имају место и простор за дружење и реализацију одређених ваннаставних активности. Увођење разгласа би требало да има за циљ пласирање актуелних обавештења и информација које се односе на живот и рад школе. Овај развојни циљ је осмишљен због подржавања и подстицања што боље неформалне комуникације међу ученицима.

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИЈА (РОК)
Обезбеђивање средстава за уређење ученичког клуба и увођење разгласа	Планирање средстава финансијским планом за 2026. и 2027. годину	Обезбеђена финансијска средства	Захтев за додатним финансијским средствима	Директор школе Ученички парламент Наставници	Током 2026/27. школске године
	Упућивање захтева за донацију фабрици Моравацем у Поповцу		Финансијски план		
Уређење простора за ученички клуб	Набавка одговарајућег намештаја (гарнитура за седење и сточића)	Опремљен простор за ученички клуб	Уређен и опремљен ученички клуб	Директор школе Ученици Наставници	Током 2026/27. школске године
Уређење простора за разглас	Опремање простора намештајем и техником	Опремљен простор за разглас	Постављен разглас у школи	Директор школе Ученици Наставници	Током 2026/27. школске године

9. ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

9.1. РАЗВОЈНИ ЦИЉ: ПОДСТИЦАЊЕ ЛИЧНОГ, ПРОФЕСИОНАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ РАЗВОЈА УЧЕНИКА

Школа сваке године планира и реализује часове додатне наставе, секције и друге ваннаставне активности у складу са интересовањима ученика. Анкетирање ученика организују предметни наставници и психолог школе. Додатна настава и секције се изводе из следећих предмета: српски језик и књижевност, математика, историја, предузетништво, практична настава са технологијом рада, хемија, физичко васпитање. Веома често, организује се и индивидуални рад са ученицима, а садржај рада је углавном припрема ученика за учешће на такмичењима из ових предмета.

Еколошке теме се обрађују у оквиру Еко школе и блок наставе, кроз различите еколошке акције и друге практичне активности. Све оне су фото документоване и пропраћене одговарајућим паноом.

У школи се подстичу социјалне вештине кроз конструктивно решавање проблема и ненасилну комуникацију. Трудимо се да што већи број ученика буде укључен у различите ваннаставне активности и у ширу друштвену заједницу кроз сарадњу са локалном самоуправом, хуманитарним и другим установама.

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ЕВАЛУАЦИ ЈА (РОК)
Испитати потребе и интересовања ученика и ускладити их са ресурсима школе	Организација наставе и ваннаставних активности у школи	Повећана заинтересованост ученика	Анкета Извештај о раду школе	Ученички парламент Психолог	Септем. и октобар
Усклађивање наставних планова и програма са потребама свих ученика	Ускладити наставне планове и програме се потребама ученика	Боља постигнућа ученика	Педагошка документација	Наставници Ученици	У току школске године

Организовати програме/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...)	План активности за примену стандарда општих међупредметних компетенција за крај средњег образовања	У школи се организују програми/ активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација..)	Извештаји стручних већа	Наставници Педагошки колегијум Психолог	У току школске године
Пратити укљученост ученика у процес наставе и ваннаставних активности	Праћење укључености ученика у процес наставе	Укљученост ученика у све облике активности је већа него претходне године	Извештаји стручних већа и психолога	Стручна већа Психолог	У току школске године
Промовисати здраве стилове живота	Праћење укључености ученика у ваннаставне активности	Укљученост ученика у ваннаставне активности (зидне новине, трибине)	Извештаји стручних већа природних наука и психолога	Стручна већа Психолог	У току школске године
Промовисати заштиту животне средине и одрживи развој	Укључивање ученика у ваннаставне активности (израда паноа, трибине, скупљање и селекција отпада, еколошки кутак у учионицама итд)	Ученици промовишу заштиту животне средине и одрживи развој како у школи тако и у локалној средини	Флајери и други пропагандни материјал којим се промовише заштита животне средине	Наставници Ученици Сви запослени	У току школске године

Подстицати професионални развој ученика	План обуке стручног тима за каријерно вођење и саветовање	Кроз наставни рад подстиче се професионални развој ученика	Извештај тима за каријерно вођење и саветовање	Стручни тим за каријерно вођење и саветовање	У току школске године
Јавна промоција ученика и њихових постигнућа у наставним и ваннаставним активностима	Израда фотографија ученика	Израђене и изложене фотографије, дипломе и пехари	Дипломе Пехари Ранг листе са такмичења	Одељењске старешине Психолог Директор	У току школске године
	Излагање фотографија, диплома и пехара у холу школе				

10. РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ ДОНОСИ И СЛЕДЕЋЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ

10.1. МЕРЕ УНАПРЕЂЕЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ

Увидом у документацију са матурских и завршних испита долазимо до закључка да највећи број ученика успешно завршава школовање у јуну месецу. Детаљнији подаци налазе се у извештају о успеху ученика, као и у извештају испитног одбора.

Мере које ће школа спроводити у наредном периоду:

- Праћење резултата које ученици постижу на матурском и завршном испиту и њихово поређење са успехом који су ученици остварили из предмета у току школовања;
- Разматрање резултата упоредне анализе на стручним већима и доношење мера унапређења у односу на добијене резултате
- Праћење резултата ученика након завршетка средње школе (упис на факултете, високе школе и запошљавање ученика)

10.2. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА У СЕКТОРУ КОМЕ ПРИПАДАЈУ ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ ТЕХНОЛОШКЕ ШКОЛЕ

У оквиру практичне и блок наставе из постојећих образовних профила Технолошке школе ученици се упућују у одговарајуће установе ради реализације плана и програма редовне наставе. Реализација ових активности у наредном периоду биће прилагођена актуелној ситуацији.

10.3. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ И РАЗУМНИХ ПРИЛАГОЂАВАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

У оквиру наведене области акценат је на подршци ученицима који имају потребу за додатном подршком у образовању и васпитању, због тешкоћа у приступању, укључивању, учествовању или напредовању у образовно - васпитном раду (тешкоће у учењу, сметње у развоју или инвалидитет, социјално нестимулативна средина и друго). За остваривање тог циља, у следећој табели су наведене активности, носиоци активности и време реализације:

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗОВАЊА АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
упознавање ученика I разреда са методама и техникама успешног учења	стручни сарадник - психолог, одељењске старешине	Предавање и разговор са ученицима на часовима одељењске заједнице	септембар октобар
упознавање родитеља ученика I разреда са методама и техникама успешног учења	одељењске старешине	Предавање на родитељским састанцима	новембар
индивидуални разговори са ученицима који имају потешкоће у савладавању градива	стручни сарадник - психолог	саветодавни рад	Током године

индивидуални разговори са родитељима ученика који имају потешкоћа у савладавању наставног градива	стручни сарадник - психолог	саветодавни рад	Током године
Коришћење и комбиновање више наставних метода и облика на часу, ради веће активности ученика	предметни наставници	часови обраде нових наставних јединица	током године
Идентификовање ученика који показују слабија постигнућа у појединим предметима	стручни сарадник - психолог предметни наставници	организовање часова допунске наставе и индивидуални рад	Током године
Појачан индивидуални рад са ученицима који изостају са наставе	стручни сарадник - психолог Одељењске старешине	саветодавни рад, тестирање, сарадња са одељењским старешинама и родитељима	Током године
Коришћење различитих поступака оцењивања како би оцена била у функцији праћења и подстицања развоја ученика	Предметни наставници	на часовима редовне наставе	Током године

11. ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Школа сваке године планира и реализује часове додатне наставе и секција у складу са интересовањима ученика. Анкетирање ученика организују предметни наставници и стручни сарадник - психолог. Додатна настава и секције се изводе из следећих предмета: математика, српски језик и књижевност, историја, предузетништво, практична настава са технологијом

рада, хемија, физичко васпитање. Веома често, организује се и индивидуални рад са ученицима, а садржај рада је углавном припрема ученика за учешће на такмичењима из ових предмета. У складу са предложеним мерама реализоваће се и све планиране активности које се односе на додатну и допунску наставу као и на рад секција.

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Циљ програма је остваривање пуне безбедности у школи и у активностима које организује школа, као и васпитни утицај на ученике у правцу безбедног и одговорног понашања.

Програм **обухвата** превентивне и интервентне активности, као и периодичну процену безбедности у школи, анализу и сагледавање ризика.

Услови за реализацију програма обезбеђују се материјалним и нематеријалним средствима, кроз рад наменског тима, школских органа, стручних већа и актива, савета родитеља, парламента ученика, применом процедура и решења у свакодневnoj пракси школе, као и стручним усавршавањем којим се јачају професионалне компетенције школског особља.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања носилац је послова дефинисаних у Правилнику о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Правилник о протоколу поступања у школи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Сл. гл. бр. 11/ 2024. „задаци тима за заштиту“ - побројани задаци од 1 до 10).

Физичка безбедност одржава се техничким и хигијенским мерама, организацијом рада, расподелом обавеза и задужења запослених, чувањем кућног реда, сарадњом са надлежним органима, усвајањем протокола и процедура за поступање.

Безбедност личности, заштита интегритета и личног достојанства обезбеђује се климом поверења, сарадње, равноправности, уважавања и мирног решавања сукоба, као и етичним понашањем школског особља и ученика, подршком и солидарношћу.

Облици рада са ученицима којима се остварује програм: у настави, ваннаставним и слободним активностима, превентивним програмима, спортским, културним, за развој личности ученика.

Начин реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, као и **улоге и одговорности** у интервентном поступању, предвиђени су у делу „интервентне мере и активности“ овог програма.

Дискриминација је довођење неке особе у неравноправан положај, изоловање, дистанцирање од других, ускраћивање права или повреда достојанства особе на основу неког њеног својства (пол, род, порекло, вероисповест, економско стање и сл).

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика или запосленог.

Насиље и злостављање може да се јави као: физичко, психичко (емоционално), социјално и електронско (дигитално). Осим тога, насиље и злостављање се препознаје и кроз

злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика.

Занемаривање и немарно поступање односи се искључиво на ученике као могуће жртве родитеља, старатеља, одраслих који који је преузео бригу о детету, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој и здравље детета / ученика.

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају. Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психичке реакције појединца или заједнице, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- природна смрт ученика,
- покушај убиства и убиство ученика (у установи или ван ње),
- покушај самоубиства ученика или самоубиство (у установи или ван ње),
- природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи,
- саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадао ученик или запослени у установи,
- нестанак детета / ученика,
- масовно тровање у простору установе,
- дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично,
- талачка криза,
- насиље већих размера (масовна туча, вишеструка убиства, терористички напад),
- техничко – технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар),
- природне катастрофе (поплава, земљотрес, пожар),
- епидемија која је обухватила територију / општину на којој се налази установа,
- други случни кризни догађаји.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредног стања, установа поступа у складу са прописима који то уређују.

Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

- установа упознаје све запослене, ученике и родитеље/друге законске заступнике са њиховим правима, обавезама и одговорностима према Протоколу о поступању установе у одговру на насиље;
- запослени својим радом обезбеђују подстицајну и безбедну средину у школи;
- одељенске старешине, наставници, стручни сарадници обезбеђују заштиту ученика од произвољног и незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од напада на његову част и углед;
- запослени својим понашањем не изазивају нити доприносе дискриминацији, насиљу, злостављању и занемаривању (нпр. непоштовањем личности и права ученика, недоследним поступцима, необјективним оцењивањем и др);
- ученици уважавају и поштују личност других особа, поштују правила установе и акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности, учествују у раду одељенске заједнице, парламента ученика, школског одбора, а посебно у превентивним активностима, не изазивају, нити доприносе или учествују у насиљу и злостављању;

- родитељи /други законски заступници ученика сарађују са школом, учествују у превентивним активностима, уважавају и поштују личност свог детета, друге деце и ученика, запослених у школи и других родитеља, не изазивају нити доприносе појави дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у установи;
- родитељ/ други законски заступник има законску обавезу да се одазове на позив школе и узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником (појачани васпитни рад, друштвено – хуманитарни рад) односно да сарађује са школом у поступку заштите ученика од насиља, а школа може поднети прекршајну, односно кривичну пријаву за утврђивање одговорности родитеља/ другог законског заступника или се обратити надлежном центру за социјалн рад у случају да се родитељ / други законски заступник не одазива на позив школе.

Превентивне активности

Циљеви превенције насиља, злостављања и занемаривања

Основни **циљеви** у превенцији:

- стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања
- сарадња свих интересних група у обезбеђивању сигурног и подстицајног окружења у школи
- подизање нивоа свести и повећање осетљивоости свих лица укључених у живот и рад установе за препознавање и спречавање насиља, злостављања и занемаривања.
- дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацији насиља,
- информисање свих лица укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.
- унапређење компетенција запослених, ученика, родитеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Школа уважава специфичности рада и окружења, претходна искустава и важност праћења, евидентирања и унапређивања система унутрашње заштите.

Начин на који се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад установе

1. Укључивање тема и вредности ненасиља у свакодневни образовно-васпитни рад,
2. Дефинисање улога и процедура у случају насиља, злостављања и занемаривања,
3. Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта,
4. Неговање климе поверења, толеранције и ненасилног понашања,
5. Дефинисање правила понашања и последица кршења правила и информисање свих актера у школи о њиховом значају,
6. Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацији насиља
7. Сарадња свих носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, Ученички парламент, Наставничко веће.....)
8. Формирање тима за заштиту ученика од насиља и његов несметани рад
9. Дежурство наставника
10. Сарадња са школским полицајцем
11. Организовање састанака, трибина, предавања, радионица и сл.

Стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција

за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање

Запослени се усавршавају кроз:

- обавезне и препоручене програме,
- стручне скупове, конференције, трибине,
- пројекте и акције у установи и заједници,
- коришћење стручне литературе,
- сарадњу са колегама и експертима, унутар установе и ван ње.

Запослени периодично врше самопроцену квалитета сопствених компетенција за професионални рад, а интерно и спољашње вредновање квалитета рада установе обухвата и вредновање компетенција запослених и капацитета установе за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

Начин информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Запослени се информишу упућивањем на законска и подзаконска акта у области образовања и васпитања, нарочито у области безбедности, као и на интерна акта установе која се односе на ову област. За актуелне информације користи се информисање путем огласне табле, електронске преписке, писменог обавештења које се уручује запосленом.

Ученици се информишу непосредно у установи од стране одељенских старешина, парламента ученика, преко писаних обавештења истакнутих на огласној табли за ученике, преко школског сајта и усменим путем.

Родитељи / старатељи ученика информишу се непосредно на састанцима са одељенским старешином, кроз рад Савета родитеља школе, преко школског сајта, путем писаних обавештења, усмено од стране директора и секретара школе.

Подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у активностима из програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања, у раду одељенске заједнице, ученичког парламента, школског одбора и стручних органа установе

Одељенске старешине и наставници подстичу ученике на активно учешће првенствено кроз активности на часовима наставе и одељенског старешине, кроз рад парламента ученика, у слободним активностима, радионицама, предавањима, акцијама и пројектима који се односе на јачање вештина, знања и вредности које доприносе безбедности, толеранцији, сарадњи и ненасилној комуникацији.

Ученици који су представници ђачког колектива у школском одбору (два пунолетна ученика) редовно се позивају на састанке и охрабрују да заступају ставове и препоруке ученика којима се одржава и унапређује безбедност у школи. Посебну улогу има наставник задужен за сарадњу са Парламентом ученика који подстиче унапређивање програма и партиципацију ђака у школи.

Добровољним и хуманитарним радом сваке године баве се ученици који волонтирају у организацији Црвеног крста општине Параћин. Ученици се подстичу на хуманост и солидарност кроз акције помоћи за болесне и угрожене вршњаке или суграђане, као и кроз еколошке акције, чишћење и уређивање околиша и унутрашњости школске зграде. Друштвено – корисни рад користи се и као корективна мера у васпитном раду са ученицима.

Садржај и начин примене појачаног васпитног рада

Појачани васпитни рад **обухвата:**

- циљани разговор, анализу, објашњење, саветовање, инструкције и упућивање на моделе,
- друштвено-хуманитарни рад примерен зрелости и способности ученика,
- похвале, опомене, подршку.

Начин на који се остварује појачани васпитни рад:

- индивидуално са учеником,
- према групи ученика,
- са одељењем у целини,
- у сарадњи са родитељем / стараоцем ученика,

Носилац:

- одељењски старешина,
- чланови тима,
- стручни сарадник.

Активности:

- примена васпитних мера, праћење, процена ефеката, извештавање,
- сарадња са родитељима / стараоцима или надлежним установама и службама.

Поступци за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања

- Праћење напредовања и понашања ученика,
 - прикупљање основних података о условима у којима ученици живе,
 - осетљивост за кризне ситуације у личном и породичном животу ученика и школског особља,
 - праћење односа унутар одељенске заједнице и
 - сарадња са родитељима / старатељима ученика,
- обезбеђују највише података на основу којих би школа могла препознати ризике, а нарочито да ли су ученици починиоци, жртве или сведоци насиља.

Ипак, највећи допринос раном препознавању ризика обезбеђује поверење између ученика и школског особља, између деце и родитеља и добри односи у школском колективу, без обзира да ли се ризик односи на вршњачко насиље или су у питању одрасле особе.

Начини реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији када постоји сумња или се оно догађа

Ш Т А ?				
Откривање насиља	Прекидање насиља	Смиривање ситуације	Консултације	Мере
- опажа запослени у школи, - опажа школски полицајац, - ученик / ученици информишу, - неко од запослених препознаје знаке, - трећа особа указује школи - постоји сумња да ће се догодити	- раздвојити, - спречити, - позвати помоћ, - обавестити надлежне	- пружити сигурност, - збринуту учеснике, - најавити акцију	- разговор у школи (само особе из школе) - бележење, - евиденција	- законске мере према учесницима, - информисање родитеља /стараоца, лекара, полиције, ЦСР, -пријава надлежној служби

КО ?				
- сви запослени у школи, - школски полицајац, - ученици	- сви запослени у школи, - школски полицајац	- наставник, - психолог, - директор, - школски полицајац - тим	- наставници, - психолог, - директор, - школски полицајац - тим	- директор, - психолог, - наставници, - тим, - школски полицајац
КАКО ?				
- без прикривања, - без обзира на тежину и актере, - што пре, - са поверењем, - одговорно.	- одмах / у најкраћем року, - одлучно, - најбезбедније по ученике,	- непосредно / што пре, - примерено ситуацији, - штитећи безбедност свих	- сви актери, - без тумачења, - детаљно, - анализа, - разјашњење, - оцена тежине, - план за даље	- у складу са тежином, - стручно, - у интересу ученика, - на време, - др. службе
СА КОЈИМ ЦИЉЕМ ?				
откривање	прекидање	смиривање	консултације	мере
Спречити постојање, игнорисање, прикривање и понављање насиља у школи	Хитно успостављање безбедности за све у школи	Пацификовање, Смањење напетости	Јасно је шта се дешава Јасно је ко су актери Јасно је шта треба учинити Јасне улоге и одговорност	Ефикасност у заштити Доследност у заштити

Облици и садржаји рада са свим ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља

Облици рада

Са свим ученицима реализују се тематски часови одељенског старешине према припремама за часове које је припремила стручна сарадница – психолог и које су стално доступне свим наставницима / одељенским старешинама.

Обавезна и изборна настава садрже теме и модуле којима се развија одговорност, солидарност, емпатија и конструктивно социјално понашање ученика.

Сви ученици упознају се са кућним редом, правима и обавезама, правилима понашања у школи и ван школе током реализације образовно-васпитних активности. Сваке школске године, ученици су обухваћени тематским програмима којима се развија друштвена и лична одговорност и уче начини решавања сукоба.

Социјално-психолошка подршка у школи доступна је за све ученике и њихове родитеље.

Уочи извођења јачких екскурзија и путовања посвећује се пажња безбедности, указивањем на ризике и обавезе поштовања договора, програма и правила.

Са ученицима који чине насиље примењује се појачани васпитни рад и друге мере корекције – васпитне и васпитно-дисциплинске, као и план заштите, уз ангажовање

унутрашње или спољашње мреже заштите, у складу са Протоколом за поступање у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Са ученицима који трпе или су сведоци примењује се план заштите и рехабилитовања.

Стручни органи школе, школски психолог и Тим за заштиту, као и наставници, а нарочито одељенске старешине, носиоци су одређених мера превенције, интервентних поступака и мера заштите, али такође прате, процењују, евидендирају, извештавају.

Садржаји обухватају превентивне и интервентне поступке чији је циљ што брже достизање мира и безбедности за све актере и превенирање угрожавања у будућности.

Начини, облици и садржаји сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежном организационом јединицом полиције, центром за социјални рад, здравственом службом, правосудним органима и другим

- Обавештавање, размена информација, консултовање,
- саветовање, инструкције, упућивање,
- проширени тимски рад, међусекторска сарадња установа и служби,
- коришћење дигиталне платформе за свеобухватну сарадњу и евиденцију – Чувам те,
- трибине, тематски родитељски састанци, предавања,
- заједничке акције, кампање, школски пројекти.

Начини праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма заштите

Праћење се остварује уочавањем, евидентирањем и анализом показатеља промена (и унапређења) као резултата реализованог програма заштите; **вредновање** подразумева квалитативну и / или квантитативну оцену успешности у превенцији и сузбијању насиља, злостављања и занемаривања; **извештавање** обухвата усмено и / или писмено обавештавање органа установе о програму заштите и његовој ефикасности и то у погледу:

- учесталости инцидентних ситуација,
- заступљености различитих облика и нивоа насиља, злостављања и занемаривања,
- броја и врсте повреда,
- учесталости и броја васпитних и васпитно-дисциплинских поступака према ученицима и дисциплинских поступака према запосленима,
- броја и ефеката планова заштите од насиља и планова појачаног васпитног рада,
- остварених обука о превенцији насиља и потреба за даљим усавршавањем,
- броја и ефеката акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ,
- квалитета сарадње и укљученост родитеља ученика у креирање сигурног и подстицајног школског окружења и превенцију ризика,
- других значајних показатеља.

Интерветне активности

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност особа, смањује ризик од понављања или наставаљања, ублажавају последице и прате ефекти предузетих мера.

Ове мере школа је обавезна да предузима увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, безобзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

У активностима заштите од насиља, злостављања и занемаривања установа поступа ефикасно и економично, обезбеђујући заштиту и поверљивост података о особама, нарочито када су у питању деца / ученици, обезбеђујући да се ученик не излаже непотребном и поновљеном давању изјава, емоционалним повредама и угрожавању достојанства.

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања по нивоима односи се само на вршњачко насиље.

Разврставање по нивоима насиља, злостављања и занемаривања врши се директном применом Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл. гл. РС 2023) и то:

- сврставањем у први, други и трећи ниво;
- применом критеријума у Правилнику.

Приликом сврставања у одговарајући ниво насиља користе се примери у Правилнику – **„Примери разврставања облика насиља према нивоима вршњачког насиља“**

Носилац процене је Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и одељенски старешина за лакше случајеве вршњачких сукоба.

Интервенција према нивоу насиља, злостављања и занемаривања

Први ново: активности предузима самостално одељенски старешина, наставник у сарадњи са родитељем, у смислу **појачаног васпитног рада** са појединцем, одељењем или групом. Уколико се први ниво насиља понавља, васпитни рад није дао резултате, последице су теже, ако је злостављач група или једна иста особа трпи поновљено насиље првог нивоа, укључује се Тим за заштиту од насиља и предузима даље активности.

На другом нивоу: активности предузима по правилу одељенски старешина у сарадњи са тимом за заштиту уз обавезно учешће родитеља, у смислу **појачаног васпитног рада** и са могућношћу предлагања васпитно –дисциплинског поступка.

Трећи ниво: активности предузима по правилу директор са тимом за заштиту уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа, организација и служби. Примењује се васпитни рад примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка. Тим процењује да ли је неопходно да се током трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик удаљи из непосредне наставе у школи, најкраће пет радних дана а најдуже до окончања поступка, уважавајући ризике, дотадашње понашање ученика, последице и околности ситуације, безбедност, узраст и развојне одлике ученика. Овакву исту процену тим доноси и када је ученик учинио тежу повреду обавеза – када може да угрози и повреди друге.

Уколико је тим прикупио чињенице од значаја и квалификовао поступак као тежу повреду обавезе ученика као што су поседовање, подстицање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, алкохола, дрога и никотинских производа, као и уношење у школу оружја, пиротехничких средстава или другог предмета којим може да се угрози или повреди друго лице, у ситуацијама када су у питању ученици старији од 14 година школа обавештава јавног тужиоца за малолетнике и полицију, а предузимају се и активности унутар школе, здравственог система и система социјалне заштите.

Када се насиље између ученика догоди ван школаког простора или ван простора на коме школа реализује образовно-васп. активности, одмах по добијању сазнања тим за заштиту се састаје, анализира ситуацију и предлаже одељенском старешини примену појачаног васпитног рада или плана заштите од насиља, а према процени укључује и представнике спољашње заштитне мреже.

Уколико постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању ученика у породици директор школе без одлагања обавештава надлежно јавно тужилаштво, полицију и центар за социјални рад, а такође и када постоји сумња или сазнање да ученик учествује у

промоцији и заговарању идеолошки мотивисаног насиља или насилног екстремизма (уз обавезно сазивање и разматрање тима за заштиту и обавештавања родитеља ученика).

Редослед поступања у интервенцији

- 1) **Проверавње** сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација – директно или индиректно.
- 2) **Заустављање** насиља и смиривање учесника од стране сваког запосленог који је у прилици, а нарочито најближег запосленог и дежурног наставника, раздвајање и смиривање учесника у акту насиља или тражење помоћи ако је неопходна.
- 3) **Обавештавање** родитеља и предузимање хитних акција по потреби.
- 4) **Консултације** у установи које обављају одељенски старешина, дежурни наставник, психолог, тим за заштиту, директор, ученички парламент како би се разјасниле околности, анализирале чињенице, проценио ниво насиља, ниво ризика, потребне мере, избегавање конфузије и сл.
- 5) **Мере и активности** предузимају се за све нивое насиља и злостављања.

А) За ученике - учеснике који су претрпели или били сведоци другог и трећег нивоа насиља сачињава се **план заштите**.

Б) за ученике који су извршили, подстицали или пасивно подржавали насилну ситуацију сачињава се **план појачаног васпитног рада**.

Праћење ефеката предузетих мера: одељенски старешина, тим за заштиту, психолог предузимају како би се проверила успешност кориговања и донео план даље заштите безбедности, кроз праћење понашања ученика који је трпео, чинио или је био директно или индиректно укључен у конкретном случају. Прати се и укљученост родитеља и надлежних органа, организација и служби.

План заштите ученика

Сачињавање и примена плана заштите врши се директно према Правилнику о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање. План садржи разрађено **ко, шта, на који начин и када чини према ученику или групи ученика, са ким сарађује, када евалуира и сл.**

План се сачињава тако да уважи конкретну ситуацију, околности, учеснике, последице и сл, а нарочито зрелост, одговорност и компетенције ученика - учесника, као и циљеве везане за корекцију понашања ученика и одржавање највишег нивоа безбедности у школи. Укључивање родитеља у планирање и примену мера из плана је обавезно.

План појачаног васпитног рада

План појачаног васпитног рада сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа насиља, за ученика који је извршио насиље, подстрекао или пасивно подржавао насилну ситуацију.

План садржи разрађено **ко, шта, на који начин и када чини према ученику или групи ученика, са ким сарађује, када евалуира и сл.**

План се сачињава тако да уважи конкретну ситуацију, околности, учеснике, последице и сл, а нарочито зрелост, одговорност и компетенције ученика - учесника, као и циљеве везане за корекцију понашања ученика и одржавање највишег нивоа безбедности у школи. Родитељи ученика и по потреби други учесници спољашње мреже заштите укључују се у израду и спровођење појачаног васпитног рада.

Документација, анализа и извештавање

Документацију чине белешке, изјаве, записници, извештаји, планови, дописи, решења и др. који се у установи користе за евидентирање, планирање, анализу и извештавање. Документација се односи како на превентивне, тако и на интервентне активности.

а) када није укључен тим за заштиту

Одељенски старешина бележи податке о учесницима и догађају на првом нивоу насиља, бележи налазе из праћења и процене делотворности предузетих мера, израђује извештај за тим за заштиту када је то предвиђено.

б) када је укључен тим за заштиту

Психолог или изузетно, други члан тима за заштиту кога одреди директор, води, чува и анализира документацију онда када се ради о случају који захтева укључивање тима за заштиту.

Тим за заштиту води евиденцију о свом раду, сачињава и чува документацију, анализе, извештаје, планове, листе, презентације и тд. које користи током рада, а два пута годишње подноси извештај директору школе.

Директор подноси извештај школском одбору, савету родитеља и ученичком парламенту.

Установа укључује годишњи извештај о остваривању програма заштите у годишњи извештај о раду школе, а нарочито анализу ефеката превентивних мера, резултате самовредновања у области безбедности у установи, број и врсту случајева насиља, предузете интервентне мере и њихове ефекте.

Путем **националне дигиталне платформе** школа обавештава друге надлежне институције из спољашње заштитне мреже, а по добијању екстерних пријава насиља које су јој упућене путем националне дигиталне платформе, поступа у складу са прописаним протоколом.

У поступку заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања школа **обезбеђује заштиту и поверљивост података** до којих дође пре и у току поступка, док директор одлучује о дозволи приступа документацији и подацима у поступцима заштите ученика, осим ако је на основу закона а на захтев суда или другог надлежног органа, обавезан да их достави.

У установи се поштује закон у погледу **коришћења документације у јавне сврхе и руковања подацима** до којих се дошло кроз активности заштите ученика. Уколико је комуникација са медијима неопходна, директор одлучује о врсти и обиму података који ће медијима бити доступан, осим ако је директор учесник насиља, злостављања и занемаривања, у ком случају **комуникацију са медијима** остварује председник школског одбора.

Поступање школе у одговору на кризни догађај

Програм поступања у кризним догађајима

У школи се формира **тим за кризне догађаје** у оквиру тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Њега **чине 4 особе** од којих је бар једна присутна у школи током наставне смене. Професионална **структура** тима уважава потребне компетенције запослених за поступање у кризним догађајима. **Састав тима** утврђује директор школе. **Мандат тима** утврђује се решењем. За потребе ефикасног рада, чланови тима се **обучавају кроз наменске програме** – за поступање у кризном догађају у образовно-васпитној установи.

Овај програм је саставни део програма заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и школског програма установе.

Специфичности установе су:

- присуство великог броја малолетних лица,
- структура школског особља,
- структура и стање школског објекта,
- организација рада,
- локација школског објекта,

- околина, двориште, приступ и осветљеност школског објекта,
- два спољна улаза у школски објект и један унутрашњи,
- осветљеност, ширина и дужина потенцијалне евакуационе стазе ...,
- задужења и процедуре у случају потребе за пружањем прве помоћи, евакуисањем људи, обезбеђивањем простора ...
- опремљеност установе средствима којима се ублажава негативан утицај кризног догађаја (апарати, алати, сензори, аларми, осветљеност ...),
- процедуре поступања са ученицима, њиховим родитељима и запосленима у случају угрожености кризним догађајем (апстиненција, инвалидитет, патња, паника ...),
- однос са јавношћу у случају кризног догађаја,
-

На основу процене снага, капацитета и специфичности установе, Тим за кризне догађаје сачиниће:

- а) програм поступања у кризном догађају и**
- б) план поступања у ситуацијама кризе** који садржи потребне елементе (безбедна места унутар и ван установе, начин алармирања, оглашавања и информисања, евакуациони план, распоред просторија, начин означавања просторија, и тд)

За израду програма и плана неопходна је сарадња са професионалцима у области безбедности.

Безбедност у установи постиже се и применом аката које је установа већ усвојила:

- Правила заштите од пожара;
- Акт о процени ризика у установи;
- Процена ризика од катастрофа;
- План заштите и спасавања у складу са *Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама.*

За све што овим програмом евентуално није обухваћено, а односи на се на поступање установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, установа примењује Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање **налазећи најбоља решења на основу расположивих средстава и у складу са конкретним случајевима.**

Наш циљ:

Школа је осетљива на безбедност, има установљен начин регистровања и поступања у случају дискриминисања, насиља, злостављања и занемаривања и утврђене активности и носиоце у поступку заштите.

ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОНАШАЊА КОЈИМА СЕ ВРЕЂА УГЛЕД, ЧЛАСТ И ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Овим програмом остварује се обавеза Технолошке школе у Параћину (у даљем тексту Установе) да својим програмом образовања и васпитања обухвати мере и активности усмерене на **пречавање и заштиту** од дискриминације и других облика понашања којима се вређа углед, част и достојанство личности – **непосредно и посредно**, у вези са било којим **претпостављеним или стварним личним својством особе** и то у **седишту** установе и **ван њеног седишта** док се остварује образовно-васпитни рад, укључујући и **дигиталне облике комуникације**. Такође, Програмом се остварују **принципи и циљеви** образовања и васпитања у гимназији, јача **инклузивна култура** и пракса установе и обезбеђују услови за **њен развој**. Директор и запослени у установи **обавезни су да препознају** дискриминацију и да **предузму мере** прописане Законом и Правилником.

Циљеви програма

Циљеви програма: да установа обезбеди сигурно и подстицајно окружење, атмосферу сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, заштиту од свих облика дискриминације и вређања угледа, части и достојанства личности, да развија инклузивну културу, поштовање права човека и социјалну реинтеграцију жртава и виновника дискриминације.

Остваривање програма

Остваривање и одрживост програма подразумевају:

- што јасније **одређење** дискриминације и других облика понашања којима се вређа углед, част и достојанство личности,
- начин **поступања и редосед корака** интервентних активности из програма,
- **носиоце** мера и активности из програма,
- начин **процене озбиљности** претње и **тежине почињеног** дискриминаторног дела,
- начин **евиденције и праћења** (документација, извештаји и сл).

Права која се штите кроз програм гарантују се у било ком од односа међу школским актерима:

- кроз **неповредивост** права,
- кроз **заштиту у случају повреде** права.

Шта је дискриминација и повреда угледа?

Дискриминација је понашање којим се на непосредан или посредан начин, отворено или прикривено, неоправдано прави разлика или се неједнако поступа, врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање, давање првенства) према лицу или групи, као и члановима њихових породица или блиских особа, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, расељеног лица, националној припадности, етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовинском стању, социјалном статусу, припадности култури, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњама у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним или претпостављеним личним својствима.

Вређање угледа, части и достојанства личности је понашање којим се угрожава социјално – психолошки интегритет и може имати обележја психичког и социјалног насиља или злостављања. Када се узнемиравањем и понижавањем повређује особа због њеног личног својства, онда се такво понашање квалификује као дискриминација.

Мотив или намера извршиоца дискриминације и вређања части нису од значаја, али јесу **узраст** (и узрасна симетрија међу актерима), **интезитет, трајање, учесталост, облик, начин и последице**, о чему води рачуна школски тим приликом примене интервентних мера.

Облици дискриминације и вређања угледа, части и достојанства личности се могу разврстати на:

- директно и индиректно, отворено и прикривено, вербално и невербално.

У установи се примењује Правилник кад је реч о **одговорности** директора установе, запослених, ученика, родитеља и трећих лица по питању спречавања дискриминације – различита за различите актере.

Превентивно поступање

Превентивно поступање установе подразумева:

- **уграђивање начела једнаких могућности** у свакодневну школску праксу и у рад свих школских актера: ученика, наставника, родитеља (одељење, ђачки парламент, савет родитеља, наставничко веће, школски тимови и тд),

- **успостављање школског тима** који је директан носилац програма за спречавање дискриминације (план, примена плана, праћење, процена ризика, евалуација оствареног, потребе за унапређивањем, извештавање),

- **анализу стања и праћење** остваривања начела једнаких могућности у свакодневној школској пракси,

- **стручно усавршавање запослених** (промовисање и развијање толеранције, инклузивне културе, заштита људских права, мултикултуралност, осетљивост на дискриминацију, целисходно реаговање и сл),

- **информисање** о правима, обавезама и одговорностима учесника образовно-васпитног рада,

- **рад са ученицима** (развијање свести о штетности дискриминације, превазилажење предрасуда, јачање поштовања, уважавања различитости, толеранције, интелектуалности и др),

- **сарадњу са родитељима и спољним сарадницима** којима се постиже учење, препознавање и предупређење дискриминације.

Интервентно поступање

Интервентно поступање установе подразумева:

- **заустављање, осигуравање безбедности учесника** (оних који трпе, сведоци су или чине дискриминацију),

- **смањивање ризика** од понављања, **ублажавање последица и праћење** ефеката свих предузетих мера,

- **пружање додатне подршке** ученицима и њиховим породицама (мањинске и осетљиве социјалне групе, сметње у развоју, инвалидитет, здравствене тешкоће, непознавање српског језика, ризик од напуштања школе и тд).

Интервентне мере предузимају се када:

- постоји **сумња** тј. када се дискриминација припрема, предвиђа и
- када се **потврди да је почињена** дискриминација у било ком облику и то у свим релацијама између учесника образовно-васпитног процеса тј. ма ко да је мета, сведок или починилац дискриминаторног дела,

Ради одговарајућег реаговања у интервенцији примењује се **матрица за процену нивоа дискриминације**. Елементи матрице су:

- узраст учесника,
- интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања,
- облик и начин дискриминаторног понашања,
- последице дискриминаторног понашања.

Нивои дискриминације

Дискриминаторно понашање може бити сврстано у **три нивоа**:

- **први ниво,**
- **други ниво,**
- **трећи ниво.**

Правилник се примењује (опис, класификација) за **процену** сваког конкретног случаја. У складу са нивоом дискриминације установа примењује одговарајуће мере и активности. Како место и време почињеног дискриминаторног дела утичу на **избор мера и активности**, приликом интервенције предузима се:

- **појачани васпитни рад без вођења васпитно-дисциплинског поступка** уколико је дело почињено ван просторија установе, у било које време, од стране ученика;
- **појачани васпитни рад уз покретање васпитно-дисциплинског поступка** уколико је дело почињено у простору установе у време образовно-васпитног рада и других активности чији је носилац установа.

У установи се примењује Правилник ради препознавања и разврставања **на основу примера типичних ситуација** дискриминаторног понашања као што су:

- подсмевање, увредљиве шале, стереотипи, понижавање кроз вицеове, поређења и сл, певање увредљивих песама, слање увредљивих и понижавајућих порука (текст, слика, цртеж, видео), вербално привилеговање и неоправдано фаворизовање, неоправдано снижавање доприноса, игнорисање заслуга, избегавање контакта, омаловажавање, избегавање седења за истим столом / у истој просторији и сл;
- стављање у неповољнији положај приликом уписа, школовања, оцењивања постигнућа, опремања радним материјалом, информисања, пружања помоћи кроз појачани рад и подршку, занемаривање потреба и права ученика, необавештавање родитеља ученика, искључивања ученика из активности у школи и у слободно време и сл.

У установи се сматрају тешким облицима дискриминације следећи поступци:

- **сегрегација** кроз неоправдано формирање одељења за ученике који имају неко лично својство, нпр. национална припадност,
- **виктимизација** кроз излагање руглу ученика који је већ тражио заштиту од дискриминације или је његов родитељ пријавио дискриминацију над учеником,
- **говор мржње** кроз расистичке, ксенофобичне, антисемитистичке, антиисламистичке, хомофобичне, сексистичке поруке и симболе, писменим или усменим путем, као и у електронском облику,
- **хомофобија** кроз позивање на насиље према припадницима ЛГБТ популације, усменим или писменим путем, као и у електронском облику,
- **удруживање ради дискриминације,**
- **вишеструка или укрштена дискриминација,**

- продужена дискриминација,
- физички напад из мржње према националној групи, вери, социјалном статусу или неком другом личном својству.

Редослед корака у интервенцији уколико је ученик жртва, починилац или сведок

1. **Проверавање информације / сумње да се дискриминаторно понашање припрема или врши (извршено је) на било који начин и било ком облику**
2. **Заустављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника.**
3. **Обавештавање и позивање родитеља**
4. **Прикупљање релевантних информација и консултације**
5. **Предузимање мера и активности**
6. **Праћење ефеката предузетих мера и активности**

Редослед корака у интервенцији уколико је запослени починилац, а ученик жртва или сведок

1. **Заустављање дискриминаторног понашања.**
2. **Смиривање ситуације.**
3. **Обавештавање и позивање родитеља ученика.**
4. **Подношење пријаве директору установе.**
5. **Консултације тима за заштиту.**
6. **Обавештавање Министарства – надлежне школске управе.**
7. **Праћење ефеката предузетих мера.**

У овом случају утврђује се **одговорност запосленог** у дисциплинском поступку, у складу са Законом (повреда забране).

Други починиоци дискриминације, сегрегација и десегрегација

Правилник се примењује и по питањима:

- поступања у случајевима када је починилац дискриминације директор, треће лице, родитељ;
- спречавања сегрегације и то кроз превенцију и интервенцију,
- примене процеса десегрегације,
- примене поступака за појединачног ученика током процеса десегрегације.

Вођење документације, анализирање и извештавање

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- прати остваривање програма спречавања дискриминације у установи,
- евидентира све случајеве дискриминације у установи,
- прати остваривање конкретних планова заштите,
- анализира стање и извештава.

За све што није предвидео овај Програм примењује се Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности.

13. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА

Велику опасност при уписивању ученика у први разред средње школе представља све мањи број ученика у основним школама како у општини Параћин, тако и у општинама у окружењу. Као најбољи вид превенције показала се правовремена и адекватна промоција школе која се реализује кроз посету основним школама и упознавање ученика седмих и осмих разреда са образовним профилима који се школују у Технолошкој школи. Дани отворених врата, када ученици основних школа имају могућност да обиђу учионице, кабинете, лабораторије у Технолошкој школи и стекну непосредно искуство о условима и начину рада у школи, представљају најбољи и најефикаснији начин промоције. Промоција се реализује и путем друштвених мрежа (сајта, фејсбук странице школе), снимљен је и промо филм о школи и постављен је на друштвене мреже.

Најбољи вид превенције за осипање броја ученика свих разреда је креативна настава која је повезана са свакодневним искуством и укључује примењива знања за образовне профиле за које се ученици школују. Практична настава и самосталност ученика у раду и реализацији практичних активности је додатна мотивација ученика за рад и учење. Тако се ученици адекватно припремају за будуће занимање или даље школовање.

14. ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА:

- Појачати присуство индивидуалног и индивидуализованог рада у наставној пракси;
- Повећати одговорност ученика за сопствено учење, самопоуздање и жеље за напредовањем;
- Обучити наставнике за пружање образовне подршке деци са посебним потребама;
- Побољшати сарадњу школе са родитељима/другим законским заступницима и локалном заједницом ради остваривања јединственог васпитног и културног деловања на ученике;
- Повећати број радних, сакупљачких и хуманитарних акција у сарадњи са локалном заједницом;
- Организовати рад на еколошкој едукацији ученика и родитеља/других законских заступника;
- Побољшати слику школе у локалној заједници и радити на промоцији квалитета рада школе
- Повећати укљученост ученика и родитеља/ других законских заступника у друштвени живот школе.

На основу увида у број ученика који су уписали и похађали нашу школу протеклих година, могуће је приметити да до ове школске године није било већих проблема да упишемо предвиђен број ученика. Сви подаци о броју ученика у наредном периоду наговештавају могуће проблеме и указују на смањење броја ученика на територији целе општине. Због тога је потребно да се не ослањамо само на ове податке, него да предузмемо све што је у нашој моћи да и у наредном периоду упишемо што већи број ученика. Континуирана промоција школе непосредно (обилазак свих основних школа) и путем друштвених мрежа и сајта школе је трајни задатак, који се мора реализовати током целе школске године.

Због тога формирање слике школе као савремене и модерне институције пријемчиве „дигиталним“ генерацијама које долазе остаје један од наших приоритета. Остваривање овог циља је управо директно у вези са унапређивањем наставе и оспособљавањем наставника за коришћење нових наставних средстава, мултимедијалним приступом разним наставним садржајима као и промоцијом школе која је предвиђена кроз различите активности.

Осипање би могло бити благовремено спречено системским укључивањем ученика и наставника у различите врсте израде и пласирања пропагандног материјала.

У данашњем времену сви морамо бити свесни да је одговарајућим коришћењем разних медија могуће учинити много више него директном презентацијом програма стручне школе по основним школама.

15. ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА ИСПИТЕ КОЈИМА СЕ ЗАВРШАВА ОДРЕЂЕНИ НИВО И ВРСТА ОБРАЗОВАЊА (МАТУРСКИ, ЗАВРШНИ ИСПИТИ)

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Усвајање тема за матурске и завршне радове на седници Наставничког већа	Стручна већа за област појединих предмета	Децембар
Избор тема за матурски и завршн и рад од стране ученика	Предметни наставници	Децембар, март
Именовање Испитног одбора за матурски и завршни испит	Директор	Март
Припрема ученика за полагање матурских испита	Предметни наставници	Фебруар-мај

16. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

Наставници и стручни сарадници ће у току наредних развојних година учествовати у остваривању различитих облика стручног усавршавања у школи (планирање се одвија на годишњем нивоу), и то да:

1) одрже огледни час наставе, прикажу активност, тему, резултате праћења развоја детета и ученика, стручну књигу, односно чланак или да воде радионицу;

2) присуствују огледним часовима, приказима активности, деловима акционог истраживања педагошке праксе, теме, стручне књиге, односно чланка и да учествује у њиховој анализи;

3) присуствују стручним састанцима на којима се остварује поједини облик стручног усавршавања, а који су у вези са пословима наставника, васпитача и стручних сарадника;

4) обављају све остале активности, предвиђене сталним стручним усавршавањем у оквиру школе

Обуке по одобреним програмима и учествовање на стручним скуповима ван школе. Колективно или појединачно усавршавање наставника, стручних сарадника и свих запослених у школи одвијаће се кроз организоване облике стручног усавршавања који су одобрени од стране Министарства просвете, а планира се на годишњем нивоу (детаљан план стручног усавршавања наставника и стручних сарадника ван установе је саставни део Годишњег плана рада школе):

- акредитовани програми високошколских установа - облици целоживотног учења
- стручни скупови
- летње и зимске школе
- стручна и студијска путовања

17. ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Подсетити Наставничко веће о садржају „Правилника о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника“	Стручни сарадник - психолог	Током године
Обучити наставнике за израду личних професионалних планова	Педагошки колегијум	Током године
Поновити упутство наставницима о изради професионалног портфолија	Стручни сарадник - психолог	Током године
Едуковати наставнички колектив да стручно усавршавање стави у функцију развоја наставничких компетенција	Директор Стручни сарадник - психолог Педагошки колегијум	Током године
Организовати округли сто на тему: Поступци, услови, квоте за стицање звања и рад у звању	Секретар Директор Стручни сарадник - психолог	Током године
Информисати наставнике о поступку подношења доказа о испуњености услова за стицање звања прописаних правилником	Директор Стручни сарадник - психолог	Током године

18. ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА/ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИЦИКА У РАД ШКОЛЕ

Циљ остваривања сарадње школе и породице је успешније остваривање васпитне функције породице, ангажовање родитеља/других законских заступника у остваривању васпитних задатака и боље упознавање ученика. Носиоци активности сарадње су сви учесници васпитно-образовног процеса, а посебно одељењске старешине и психолог школе.

Сарадња ће се одвијати непосредно преко индивидуалних и групних контаката са родитељима/другим законским заступницима.

1. Родитељски састанци, као облик сарадње, одвијаће се на нивоу одељења.

У току школске године одржаће се најмање 5 (за први разред 6) обавезних родитељских састанака у сваком одељењу.

Ванредни родитељски састанци одржаће се по потреби, на иницијативу одељењског већа, одељењског старешине или родитеља.

На родитељским састанцима разматра се успех и владање ученика на крају сваког класификационог периода, родитељи/други законски заступници се информишу о свим питањима која су од значаја за рад школе.

2. Индивидуалну сарадњу са родитељима/другим законским заступницима остварују одељењске старешине, психолог и по потреби предметни наставници (саветодавни рад и информисање родитеља)

3. Сарадња са родитељима/другим законским заступницима одвијаће се и у оквиру Савета родитеља који чини по један представник родитеља ученика сваког одељења у школи. Савет родитеља се бави свим питањима битним за живот и рад школе – разматрање успеха ученика и предлагање мера за унапређење успеха и радне дисциплине, разматрање услова за рад школе и њихово унапређење, затим разматрање услова за реализацију екскурзија и сл.

4. Родитељи/други законски заступници имају своје представнике у Стручним активима и у школским тимовима.

19. ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ

19.1. САРАДЊА СА ФАКУЛТЕТИМА И ВИСОКИМ ШКОЛАМА

Школа има континуирану, квалитетну сарадњу са мноштвом факултета и високих школа свих Универзитета. Она се састоји у презентацијама ових установа ученицима III и IV разреда, а на којима могу добити све потребне информације о начину уписа, условима студирања и наставним плановима и програмима. Презентације у договору са факултетима организују директор и стручна већа у школи, током школске године.

19.2. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња у реализацији наставе грађанског васпитања и Ученичког парламента остварује се кроз:

- посету Скупштини општине Параћин и упознавање са радом локалне самоуправе
- акције по програму Канцеларије за младе, током године
- финансирање рада школе

19.3. САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ ПРИВРЕДНИЦИМА И СПОНЗОРИМА

- спонзорисање школских пројеката
- реализација практичне наставе

19.4. САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ МЕДИЈИМА

- Промоција Технолошке школе
- Промоција резултата ученика на такмичењима

19.5 САРАДЊА СА ДРУГИМ ЗНАЧАЈНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА (КУЛТУРНИ ЦЕНТАР, МУЗЕЈ, ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД...)

- Упућивање ученика и наставног особља у рад културних институција. Реализатори програма – одељењске старешине и чланови Стручног већа за област српски језик и књижевност и страни језик и Стручног већа наставника друштвених наука.
- Организоване посете позоришним представама. Реализатори програма – одељењске старешине и чланови Стручног већа за област српски језик и књижевност и страни језик.
- Организовање литерарних такмичења за школску славу. Реализатори - чланови Стручног већа за област српски језик и књижевност и страни језик.
- Упознавање ученика првог разреда са радом Градске библиотеке. Реализатори су наставници српског језика и књижевности.
- Посете изложбама које организује Завичајни музеј. Реализатори су наставници Стручног већа друштвених наука и наставника ликовне културе
- Упознавање ученика првог разреда са сталном поставком Завичајног музеја (у оквиру ваннаставних активности). Реализатори су наставници – чланови Стручног већа за област српски језик и књижевност и страни језик и Стручног већа друштвених наука.
- Интензивнија сарадња са Центром за социјални рад у вези са проблемима које уочавамо код појединих ученика чији успех и понашање зависе од проблема који проистичу из социјалних недаћа и проблема у функционисању породице. Реализатори у сарадњи су психолог, директор и одељењске старешине.

Анализом стања у школи, ослањајући се на снаге и узимајући у обзир постојеће слабости школе, планирани су и предвиђени циљеви који су осмишљени да би се испунила мисија и визија школе. Сви развојни циљеви су осмишљени због побољшања квалитета рада у школи, како наставника, тако и ученика, а све са сврхом модернизације наставе и подстицања ученика за постизање што бољих резултата у учењу и раду. Да би се циљеви успешно реализовали, неопходно је подстицати континуирану и међусобну сарадњу свих учесника у васпитно – образовном процесу.

Поједини развојни циљеви поновљени су из претходног развојног плана, јер нису у потпуности реализовани, а сматрамо их врло битним и значајним за рад и развој Технолошке школе у будуће.

Председник Школског одбора
